

CYPR: Międzynarodowe centrum biznesu i usług

CYPR: Międzynarodowe centrum biznesu i usług

PIO 147/2011 – 3.000 (Polish)
Wydawca: Biuro Prasowe i Informacyjne Republiki Cypryjskiej www.moi.gov.cy/pio
Druk: Konos Ltd

Geografia i ludność

Cypr jest dogodnie położony we wschodnim rejonie Morza Śródziemnego pomiędzy trzema kontynentami, blisko ruchliwych szlaków handlowych łączących Europę Zachodnią ze światem arabskim i Dalekim Wschodem. Całkowita powierzchnia Cypru wynosi 9251 km kw. Wyspa, że średnio 300 słonecznymi dniami w ciągu roku, chłubi się

najlepszym typem klimatu śródziemnomorskiego. Najwięcej opadów występuje od listopada do marca. Najniższym miesiącem jest styczeń – średnia minimalna i maksymalna temperatura, to 6°C i 13°C, najcieplejszym – sierpień, z temperaturami odpowiednio 21°C i 36°C.

Szacunkowa liczba ludności Cypru wynosi 885,6 tysiące (grudzień 2008). 75,5% stanowią Grecy cypryjscy, a 10,0% – Turcy cypryjscy. Pozostałe 14,5% to zagraniczni rezydenci i pracownicy. Językami urzędowymi są języki grecki i turecki. Większość Cypryjczyków mówi po angielsku, język ten jest też powszechnie używany w biznesie i urzędach.

Stolica Cypru, Nikozja, usytuowana prawie w centrum wyspy, jest siedzibą rządu i głównym ośrodkiem biznesu. Liczy 234,2 tys. mieszkańców. Od inwazji tureckiej w 1974 roku, wskutek okupacji 36,2% suwerennego terytorium Republiki Cypryjskiej, stolica kraju jest dosłownie przecięta na pół. Drugie co do wielkości miasto, Limassol, mające 185,1 tys. mieszkańców, jest ważnym centrum turystycznym. W jego obrębie znajduje się główny port handlowy Cypru. Larnaka i Pafos, które także przyciągają liczne rzesze turystów, to trzecie i czwarte spośród największych miast wyspy.

Gospodarka

Gospodarka Cypru jest otwartą gospodarką wolnorynkową. Wyspę określa się często mianem europejskiego kraju na Bliskim Wschodzie. Choć dochód na osobę jest jednym z najwyższych w regionie – w roku 2009 wyniósł 20,4 tys. euro – globalny kryzys gospodarczy odbił się na cypryjskim rynku pracy wzrostem bezrobocia, które w 2009 r. sięgnęło 5,3%, podczas gdy w 2008 r. wynosiło 3,7%. Stopa inflacji (CPI) w roku 2009 miała wartość 0,3%. Średnie roczne tempo wzrostu w latach 2005-2009

wyniosło 3,1%, średnia stopa inflacji – 2,5%, a średnia stopa bezrobocia – 4,5%. W ramach harmonizacji prawa cypryjskiego z prawem UE przeprowadzono szeroko zakrojone reformy strukturalne obejmujące takie dziedziny jak konkurencyjność, sektor finansowy i sektor przedsiębiorstw. Dokonano też pełnej liberalizacji zagranicznych inwestycji bezpośrednich, otwierając nowe, obiecujące możliwości gospodarcze przed inwestorami z zagranicy.

Główne cechy charakteryzujące gospodarkę cypryjską to dominująca rola sektora prywatnego w produkcji, niewielki rynek wewnętrzny, zwykle niewielkie podmioty gospodarcze oraz znacząca otwartość. Rola rządu sprowadza się głównie do wspierania sektora prywatnego i regulacji rynków,

co ma służyć zachowaniu stabilności makroekonomicznej oraz klimatu sprzyjającego biznesowi.

Siłą napędową gospodarki są silne sektory turystyczny i usług oraz nastawiona na eksport, stabilna wytwórczość. Udział sektora usług w WDB wynosi ok. 80%. Obok turystyki, największy wkład w WDB mają usługi finansowe, ubezpieczeniowe i biznesowe; w następnej kolejności plasują się usługi społeczne i osobiste.

Znaczący udział we wzroście gospodarczym wyspy ma handel. Sektor ten stanowi istotny czynnik w staraniach o dalszy rozwój Cypru i umocnienie kontaktów handlowych z krajami trzecimi. Ze względu na mały rynek wewnętrzny, dostęp do rynków światowych ma dla Cypru ogromne znaczenie. Struktura towarowa eksportu cypryjskiego przedstawia się następująco: artykuły przemysłowe – 58,1%, surowce rolne – 21,34%, przetworzone produkty rolne – 14,86%. Najważniejszym partnerem handlowym Cypru jest Unia Europejska. W roku 2009 import z UE wyniósł 71,5%, podczas gdy eksport wewnętrzny w tym samym roku – ok. 51,7%.

Ładunki tranzytowe są przedmiotem szczególnego traktowania w portach cypryjskich. O tym, że Cypr jest ważnym węzłem przeladunkowym świadczy znaczący reeksport, którego wartość w roku 2008 wyniosła 643 miliony euro. Główne produkty reeksportowane z Cypru, to tytoń, przetworzone artykuły spożywcze, napoje, materiały i artykuły włókiennicze, minerały i chemikalia. Dookreślenie infrastruktury i wyposażenia portów obejmuje poprawę metod operacyjnych oraz systemów informacyjnych stosowanych przy obsłudze statków i ładunków. Chlubą Cypru jest rozwinięty system zarządzania statkami.

Transport i telekomunikacja

Cypr kontaktuje się ze światem drogą morską i powietrzną, a także dzięki łączności telekomunikacyjnej. Renoma wyspy jako regionalnego ośrodka handlu i biznesu oraz rosnący ruch turystyczny przyczyniły się do rozwoju sieci wygodnych połączeń lotniczych z resztą Europy, Afryką i Azją. Dwa międzynarodowe lotniska znajdują się w pobliżu miast Larnaka i Pafos, oddalonych od Nikozji około – odpowiednio – 50 i 150 km. Oba lotniska dysponują przestronnymi, nowoczesnymi terminalami oraz licznymi udogodnieniami, które umożliwiają obsługę dużego ruchu pasażerskiego i towarowego. W roku 2009 lotniska te obsługiwały 59092 lotów wykonanych samolotami 58 rej-

sowych linii lotniczych oraz 22 przewoźników czarterowych. Dzięki znakomitym połączeniom w obrębie regionu wyspa staje się ważnym węzłem tranzytowym dla komercyjnego transportu powietrznego.

Wielofunkcyjne porty w Limassolu i Larnace to główne bramy morskie dla towarów i pasażerów. Obrót towarowy wynosi około 4 milionów ton rocznie. Oba porty stały się centrami magazynowania i dystrybucji, a uzupełniając się wzajemnie w zakresie urządzeń i ruchu, tworzą znaczący węzeł przeladunkowy we wschodniej części Morza Śródziemnego. Ładunki tranzytowe są w nich przedmiotem szczególnego traktowania, co – poza minimalnymi formalnościami celnymi i ułatwieniami wynikającymi z wolnego handlu – oznacza korzystanie z niezawodnego systemu obsługi i dostaw oraz preferencyjnych opłat za długotrwałe składowanie. Przewozy morskie obsługują również port przemysłowy w Vasiliko oraz trzy wyspecjalizowane terminale przeladunku ropy w Larnace, Dekelii i Moni. 65 linii żeglugowych zapewnia regularne rejsy między Cyprzem a pięcioma kontynentami. W roku 2009 zawinęło do portów cypryjskich 4811 statków o łącznej wielkości 23,2 milionów ton rejestrowych netto. Kolejne przedsięwzięcie stymulujące handel zagraniczny i międzynarodową wymianę towarową to Przemysłowa Strefa Wolnocelowa utworzona w pobliżu lotniska w Larnace. Można tam uruchomić linię produkcyjną i/lub montażową wytwarzającą towary na eksport do Europy lub na pobliskie rynki.

Celem polityki morskiej Cypru jest stworzenie atrakcyjnych i konkurencyjnych zachęt, stale udoskonalanej infrastruktury i przepisów prawnych, mających sprostać potrzebom międzynarodowej społeczności morskiej. Na Cyprze istnieje wiele firm zajmujących się obsługą statków, które zarządzają większością jednostek cypryjskiej floty handlowej, jak również dużą liczbą statków pływających pod obcą banderą. W roku 2010 Cypr posiadał jedną z największych flot handlowych na świecie: 1857 statków o pojemności brutto ponad 21 mln ton.

Infrastruktura telekomunikacyjna Cypru należy do najnowocześniejszych w regionie. Dzięki rozwiniętej sieci telekomunikacyjnej, oferującej znakomitą łączność ze światem, wyspa uważana jest za jeden z najważniejszych ośrodków telekomunikacyjnych we wschodniej części Morza Śródziemnego i na Bliskim Wschodzie. Dodatkowy atut to rozległa sieć światłowodowych kabli podmorskich oraz dostęp do głównych systemów satelitarnych. Przystąpienie Cypru do UE połączyło go z sobą liberalizacją sektora telekomunikacji oraz rozszerzenie oferty skierowanej do świata biznesu. Telekomunikacja cypryjska zapewnia szeroki wachlarz usług dostosowanych do potrzeb rynku i wykorzystujących sprawdzone, zaawansowane technologie. Oferuje wiele produktów wartej swojej ceny, o bardzo wysokiej jakości, dla domu i biznesu. Usługi obejmują telefonię stacjonarną i komórkową, transmisję głosu, obrazu oraz danych. Kładzie się też nacisk na zapewnienie usług tworzących wartość dodaną, takich jak bazujące na Internecie usługi multimedialne, które w następnej dekadzie będą zapewne wiodącą sferą działalności gospodarczej.

Inwestycje zagraniczne na Cyprze

Przyciąganie zagranicznych inwestorów należy do podstawowych celów cypryjskiej polityki rozwojowej. Zagraniczne inwestycje przyczyniają się bowiem do transferu know-how, wdrażania technik zaawansowanych i wzrostu eksportu. Firmy zagraniczne, które wybiorą Cypr na miejsce inwestycji, mogą czerpać korzyści z licznych udogodnień i niskich podatków.

Liberalna polityka inwestycyjna zezwala na stu procentowy udział kapitału obcego w większości sektorów gospodarki. Dotyczy to nie tylko obywateli UE, ale także inwestorów z krajów trzecich. Ograniczenia związane z maksimum udziału kapitału obcego oraz z minimalnym poziomem inwestycji

obcych zostały zmniejszone w styczniu 2000 roku dla obywateli UE oraz 1 października 2004 roku dla osób spoza UE.

Konkurencyjne walory Cypru to: dogodnie położenie geograficzne, korzystny klimat dla przedsiębiorczości, system podatkowy, stabilne środowisko makroekonomiczne, dobrze wykształcona siła robocza, a ponadto nowoczesny system prawny, bankowy i finansowy, znakomita infrastruktura o rozbudowanej sieci połączeń transportowych i telekomunikacyjnych oraz powszechna znajomość języka angielskiego.

Usługi finansowe

1 stycznia 2008 roku Republika Cypryjska przystąpiła do Eurosystemu i wprowadziła euro jako walutę oficjalną, zastępując ją dotychczasową jednostką rozliczeniową – funt cypryjski. Banknoty i monety euro są teraz na Cyprze pełnoprawnym środkiem płatniczym.

Jedno euro dzieli się na 100 centów. W obrocie znajdują się banknoty w siedmiu nominałach (500, 200, 100, 50, 20, 10 i 5 euro) oraz monety w ośmiu nominałach (2 i 1 euro oraz 50, 20, 10, 5 centów, 2 centy i 1 cent). Banknoty euro są identyczne we wszystkich krajach strefy euro. Jeśli chodzi o monety – przednia strona jest ujednolicona, rewers zaś przedstawiają elementy charakterystyczne dla danego kraju. Niezależnie od tego, dla którego kraju były bite, monety – podobnie jak banknoty – są w obiegu we wszystkich krajach.

Cypr ma dobrze rozwinięty, nowoczesny system bankowy oferujący szeroką gamę usług na potrzeby biznesu i klientów indywidualnych. W skład cypryjskiego systemu bankowego wchodzi Bank Centralny Cypru, instytucje bankowe działające na zasadach banków komercyjnych oraz spółdzielcze instytucje kredytowe, których podstawową działalnością jest gromadzenie wkładów oszczędnościowych oraz udzielanie pożyczek swoim członkom. Instytucje spółdzielcze nadzorowane są przez Urząd nadzoru i rozwoju spółdzielni.

System bankowy na Cyprze jest dobrze zorganizowany i spełnia najwyższe międzynarodowe

standardy, dzięki czemu efektywnie i całościowo zaspokaja zróżnicowane potrzeby środowisk biznesowych. Bank Centralny Cypru nadzoruje banki zarejestrowane na Cyprze, w tym spółki zależne banków zagranicznych oraz oddziały lub przedstawicielstwa banków zagranicznych. Obecnie zarejestrowanych jest na Cyprze 17 banków, z których 9 to spółki zależne banków zagranicznych. Działa też 26 oddziałów banków zagranicznych oraz 2 przedstawicielstwa banków zagranicznych.

Regulacje bankowe i zasady postępowania w bankowości oparte są na modelu brytyjskim. Banki współpracują z wieloma bankami korespondentami na całym świecie i większość z nich korzysta z usług SWIFT, Reuters, Teletext, itp., co zapewnia łatwy dostęp do światowej sieci bankowej. Banki cypryjskie oferują szeroką gamę usług, a wśród nich ubezpieczenia, leasing, finansowanie dzierżawy z opcją zakupu, faktoring, zarządzanie funduszami powierniczymi, inwestowanie i doradztwo, a także usługi powiernicze i zarządzania aktywami.

Banki są zdrowe i dobrze skapitalizowane. Sprostali potrzebom zliberalizowanego otoczenia finansowego, w którym działają od kilku lat, dokładając starań o zwiększenie źródeł dochodów, usprawnienie funkcjonowania i obniżenie kosztów. Znaczące inwestycje w dziedzinie technologii i systemów komputerowych przyczyniły się do wzrostu wydajności. Inwestowano też w podniesienie kwalifikacji pracowników. Szczególny nacisk położono na usprawnienie zarządzania

wewnętrznego oraz udoskonalenie systemów i polityk zarządzania ryzykiem.

Cypryjczycy oraz cudzoziemcy mieszkający na wyspie korzystają z dobrodziejstw dobrze rozwiniętej branży ubezpieczeń. Ubezpieczenia dotyczą wszystkich rodzajów ryzyka i obsługiwane są głównie przez agentów oraz pośredników. W roku 2010 działało na Cyprze 26 miejscowych firm ubezpieczeniowych, 7 międzynarodowych towarzystw ubezpieczeniowych, 4 europejskie firmy działające na zasadzie swobody przedsiębiorczości, 337 firm ubezpieczeniowych funkcjonujących w Republice Cypryjskiej na zasadzie swobody świadczenia usług oraz 3 zagraniczne firmy ubezpieczeniowe.

Cypryjska Giełda Papierów Wartościowych rozpoczęła działalność w marcu 1996 roku. Obrót regulowany dotyczy wszystkich transakcji papierami wartościowymi przedsiębiorstw i instytucji państwowych. Papiery wartościowe obejmują akcje, obligacje i warranty. Głównymi uczestnikami rynku są członkowie giełdy (domy maklerskie), emitenci i inwestorzy. Notowania i wyniki transakcji wyświetlane są na tablicach elektronicznych, a systemy obrotu i rozliczeń są skomputeryzowane.

Cypr w Unii Europejskiej

Od przystąpienia do Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 roku przeprowadza się na Cyprze reformy ekonomiczne i strukturalne, które zmieniają gospodarkę obraz wyspy. Zniesiono opłaty celne i ograniczenia ilościowe na wszystkie towary przemysłowe oraz produkty rolne pochodzące z Cypru i innych krajów UE.

Zliberalizowano handel i stopy procentowe, zniesiono kontrolę cen oraz restrykcje inwestycyjne. Wprowadzono możliwość udziału kapitału prywatnego w finansowaniu budowy i utrzymania obiektów infrastruktury.

Przyjęto także wspólną taryfę celną (CCT) oraz odnośne ramy legislacyjne UE dla ułatwienia swobodnego przepływu towarów, kapitału i usług.

Wynikiem liberalizacji i przystąpienia do UE są nowe możliwości gospodarcze w wielu różnych branżach, na przykład w sektorze energii, gdzie promuje się projekty związane z podmorskimi złożami ropy naftowej oraz importem gazu ziemnego. Plany dotyczące sektora turystyki obejmują budowę nowych portów jachtowych, parków tematycznych, stadionów piłkarskich oraz modernizację portu w Larnace. Budowę nowych lotnisk międzynarodowych w Larnace i Pafos ukończono, odpowiednio, w listopadzie 2009 r. i w listopadzie 2008 r.

Nowe możliwości stwarza też cypryjski program inwestycyjny dotyczący technik zaawansowanych, w ramach którego powstały inkubatory

przedsiębiorczości oraz park technologiczny. Poprzez tę inicjatywę Cypr ułatwia podejmowanie nowych przedsięwzięć zwłaszcza w sektorze technik zaawansowanych.

Co więcej, Cypr przeksztala się w kluczową placówkę, która pełni we wschodniej części Morza Śródziemnego rolę mostu łączącego UE z szybko zyskującym na znaczeniu rynkiem bliskowschodnim. Sąsiedztwo Cypru i Bliskiego Wschodu jest istotnym czynnikiem w budowaniu partnerstwa między Europą a Bliskim Wschodem, dwoma różnymi regionami związanymi wspólnotą interesów. Cypr aspiruje do roli regionalnego centrum gospodarczo-finansowego, węzła komunikacyjnego i transportowego, a także miejsca spotkań ludzi i kultur. Dysponując zaawansowaną technicznie infrastrukturą oraz wysoko wykwalifikowaną kadrą pracowników, Cypr może stać się bazą, z której europejskie firmy będą prowadzić działalność gospodarczą w regionie.

Zachęty podatkowe

Reformy podatkowe wprowadzone 1 stycznia 2003 roku miały dostosować prawo cypryjskie do wymagań Unii Europejskiej i OECD, a także podtrzymać konkurencyjność Cypru jako międzynarodowego centrum biznesu oraz wzmożnić jego atrakcyjność jako kraju, którego system podatkowy jest dogodny dla spółek holdingowych.

Ogół udogodnień oferowanych przez Cypr poszerzono o następujące zachęty podatkowe:

- Jednolita stawka podatku dochodowego od osób prawnych wynosi 10% i jest najniższa w Europie.
- Nie pobiera się podatku od dochodu z dywidend wypłacanych przez zagraniczną spółkę zależną, o ile udział bezpośredni spółki cypryjskiej jest nie mniejszy niż 1% kapitału akcyjnego spółki zagranicznej. Zwolnienie nie ma zastosowania, gdy spółka zależna angażuje ponad 50% działalności w pozyskiwaniu dochodu z kapitału oraz gdy obciążenie podatkiem od dochodu zagranicą jest znacznie niższe od cypryjskiego.
- Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania z ponad 40 krajami pozwalają na niższe stawki podatku u źródła od dywidend oraz innych dochodów uzyskiwanych przez zagraniczne spółki zależne.
- Z uwagi na członkostwo w UE spółki holdingowe zarejestrowane na Cyprze są zwolnione z podatku od dywidend wypłacanych przez unijne spółki zależne na mocy dyrektywy UE w sprawie spółek dominujących i spółek zależnych.
- Niepoberanie podatku od zysków kapitałowych i dochodów ze zbycia udziałów kapitałowego spółki zależnej lub udziałów cypryjskiej spółki holdingowej.
- Brak podatku od zysków kapitałowych od dochodów z likwidacji cypryjskiej spółki holdingowej.
- Brak podatku u źródła dochodu związanego z podziałem udziału w zyskach.
- Dywidendy wypłacane przez cypryjskie spółki holdingowe udziałowcom nie będącym rezydentami cypryjskimi nie podlegają opodatkowaniu.
- Zyski z działalności gospodarczej mającej stałe miejsce zagranicą są – pod pewnymi warunkami – zwolnione z podatku z opodatkowania na Cyprze.
- Zróżnicowana grupa spółek cypryjskich należących do cypryjskiej spółki holdingowej może korzystać z odliczenia grupowego w przypadku strat podatkowych.
- Brak wymogu co do minimalnego okresu posiadania udziałów.
- Utworzenie strefy wolnocelowej w Larnace mającej zintensyfikować handel zagraniczny i międzynarodowy dzięki takim zachętom, jak zniesienie opłat celnych i podatków w odniesieniu do towarów importowanych do strefy.

Cypr jest dogodnie położony, ma korzystne otoczenie podatkowe, dobrze wykształconą siłę roboczą, doskonałą telekomunikację oraz nowoczesne zaplecze bankowe i prawne. Idealnie nadaje się na biznesowy most łączący Unię Europejską z Bliskim Wschodem.

The Wall Street Journal, 5 maja 2004 r.

Promowaniem napływu inwestycji z zagranicy zajmuje się Centrum Obsługi Inwestorów Zagranicznych działające pod patronatem Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Turystyki. Centrum utrzymuje kontakty z inwestorami zagranicznymi, udziela im informacji i wsparcia.

Aby ułatwić, przyspieszyć i uprościć procedurę zakładania firmy oraz zminimalizować biurokrację, rząd cypryjski powołał do życia tzw. „pojedynczą instytucję” (one-stop shop) działającą pod patronatem Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Turystyki i mającą służyć firmom miejscowym oraz zagranicznym. Instytucja ta została następnie przekształcona – zgodnie z dyrektywą w sprawie usług Parlamentu Europejskiego – w tzw. „pojedynczy punkt kontaktowy” (point of single contact). Ma on umożliwić załatwienie wszystkich spraw urzędowych w jednym punkcie, a co za tym idzie skrócić czas założenia firmy. Za pośrednictwem takiego punktu wszystkie formalności można załatwić elektronicznie.

Adres dla inwestorów:

One-Stop Shop, Ministry of Commerce, Industry and Tourism
e-mail: onestopshop@mci.gov.cy
strona internetowa: www.businessincyprus.gov.cy

ZRÓDŁA

Więcej informacji na stronach internetowych:
Republika Cypryjska – www.cyprus.gov.cy
Izba Reprezentantów – www.parliament.gov.cy
Ministerstwo Spraw Zagranicznych – www.mfa.gov.cy
Ministerstwo Finansów – www.mof.gov.cy
Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Turystyki – www.mci.gov.cy
Biuro Prasowe i Informacyjne – www.moi.gov.cy/pio
Urząd Planowania – www.planning.gov.cy
Urząd Statystyczny – www.mof.gov.cy/cystat
Bank Centralny – www.centralbank.gov.cy
Cypryjska Organizacja Turystyczna – www.visitcyprus.org.cy
Cypryjska Agencja Informacyjna – www.cna.org.cy
Uniwersytet Cypryjski – www.ucy.ac.cy

Uwaga: Jeśli nie zaznaczono inaczej, dane statystyczne odnoszą się do obszaru administrowanego przez rząd cypryjski i nie obejmują terenów znajdujących się pod turecką okupacją militarną.